

renkli televizyon

I. tai öngören

27 Mayıs Devrimi'nden hemen sonra Türkiye'de birdenbire televizyonun sözü edilmeye başladı. Çünkü daha önceki Demokrat Parti döneminde tam 17 yabancı şirket, televizyonu kumak için Türkiye'ye çeşitli önerilerde bulunmuşlardı. 27 Mayıs 1960'da yeni bir dönem başlamıştı ama, bir önceki dönemden arta kalan TV Önerileri bu yayım organını çekici bir yenilik olarak ülkenin yeni yöneticilerinin önüne çıkarmakta gecikmemişti. Konu o zamanki Basın-Yayın Genel Müdürlüğü'nde yapılan toplantılarda ısrarla ele alındı. Fakat yine 27 Mayıs'ın bir ürünü olan Devlet Planlama Teşkilatı, Birinci Beş Yıllık Plan'da televizyonu öngörülen yatırımların dışında tuttu. Böylece konu halk arasında çeşitli açılardan tartışılmaya başlandı ve en sonunda da TV Türkiye'ye belli bir plana göre değil, Batı Almanya'dan sağlanan bir teknik yardım sonucunda hemen hemen zorlama bir anlayışla girdi. Bu, elbette siyah-beyaz TV sistemini kapsayan bir çabaydı. O yıllarda Avrupa'da renkli TV henüz gelişmemiş bir durumdaydı. Eğer renkli TV ileri bir durumda olsaydı, Batı Almanya'ya da bir başka Avrupa ülkesi Türkiye'de bu alanı geliştirmek üzere bir teknik yardım programı düzenlerdi.

Şimdi Türkiye'ye renkli televizyonu getirmek üzere daha başka yolların denendiğini

görüyoruz. Bu yolları deneyenler kendilerine yeni pazarlar arayan yabancılardır, işin hemen başında "Türkiye'nin renkli televizyona duyduğu bir gereksinme yoktur. Üstelik renkli TV Türk ekonomisine büyük bir yük olur." diyerek kestirip atmamak gerekir. Ortada bir siyah-beyaz TV örneği var. Siyah-beyaz televizyonun Türkiye'yi nasıl hazırlıksız yakaladığını, nasıl yayıma başladığını, nasıl geliştiğini Ve oluşturduğu yan etkilerle ekonomik ve sosyal yaşantımızda nasıl bir rol oynadığını göz önünde bulundurarak, renkli TV ile ilgili araştırmaların yapılması ve ancak bundan sonra belli bir karara varılması gerekir. Yapılacak araştırmaların yalnız teknik alanı kapsamaması, sosyal ve ekonomik etkilerin de hesaba katılması ve renkli TV programcılığı çerisinde de durulması başlıca koşullar arasında bulundurulmalıdır.

SİSTEMLER

Renkli TV ile ilgili çalışmalar yeni değildir. 1928'de J. L. Baird son derece basit bir renkli TV sistemini gerçekleştirmeyi başarmıştı. Daha sonra başka sistemler de gerçekleştirildi, fakat bunların hiç biri geçerli olamadı. Çünkü renkli yapılan yayımı, siyah-beyaz TV alıcılarından siyah-beyaz olarak izlemek olanaksızdı. Bu sistemleri geliştirilenlerin karşısına siyah-be-

yaz TV alıcı endüstrisi çıkıyordu. Nedeni ortadaydı:- Bu sistemlere göre renkli yayımı ancak renkli TV alıcılarından izlemek gerekiyordu. Fakat siyah-beyaz TV alıcılarına sahip halkın da aynı yayımı kendi alıcılarından siyah-beyaz olarak izlemeleri mümkün değildi. Çünkü bu renkli TV sistemleri söz konusu kolaylığı da kapsayacak bir biçimde geliştirilmemişlerdi. O zaman siyah-beyaz TV alıcılarına sahip halk, renkli TV yayımı sırasında ekranda hiç bir resim bulamayacak ve piyasadaki ve yapılmakta olan siyah-beyaz TV alıcıları da müşterisiz kalacaktı. Bu da büyük şirketlerin ya iflası ya da son derece zor durumda kalmaları demektir. O halde öyle bir sistem geliştirilmeliydi ki renkli yayım yapıldığı zaman, siyah-beyaz TV alıcılarına sahip olanlar da bu renkli yayımı siyah-beyaz olarak izleyebilsinler. Nitekim 1952'de başkanlığa seçilen Eisenhower Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanmak istenen ve siyah-beyaz alıcılardan izlenemeyen bir renkli TV sisteminin kabulünü engellemiştir.

NTSC

Böylece dünyada ilk renkli TV yayımı Amerika Birleşik Devletleri'nde, biraz gecikmeyle, 1953 yılında başladı. Bu renkli yayımı, siyah-beyaz alıcılardan rahatlıkla izlemek müm-

kündü. Söz konusu sistem "US National Television System Committee" (Ulusal TV Sistem Komitesi) tarafından geliştirildiği için, bu komitenin kelimelerindeki baş harflerle oluşturulan (NTSC) adını taşımaktadır. NTSC, dünyanın ilk renkli TV sistemi değil¹

dir, fakat bu sistem ilk kez bir ülke tarafından kullanılan ve ticari bakımdan da geçerli 'olarak kabul edilen renkli TV yayımının yapılmasını sağlamıştır. Çünkü ilk kez NTSC sistemi ile yapılan yayımı, renksiz TV alıcılarından da siyah-beyaz olarak izlemek mümkün olabilmisti.

Buna karşın, NTSC sistemi Amerika Birleşik Devletleri'nde hemen gelişmedi ve halk tarafından da benimsenmedi. Çünkü renkli TV alıcılarının fiyatı bir hayli yüksekti ve yayımı izlerken renk ayarını yapabilmek uzun süre alıyordu. Ancak 1960'lardan sonra artmaya başlayan renkli TV alıcılarından sonra, programların büyük bir kısmı renkli olarak yayımlanmaya başladı. Bunun üzerine Kanada ve Japonya da NTSC renkli TV sistemini kullanmaya başladı.

ÖNEMLİ BİR NOKTA

NTSC sistemi öyle bir şekilde geliştirilmisti ki, renkli ya-

pılan TV yayımını siyah-beyaz TV alıcılarına sahip olanlar da elbette siyah-beyaz olarak izleyebiliyorlardı. Fakat iş bu denli küçük kapsamlı değildi. Özellikle bu yeni sistemin kullanılmaya başlanmasından hemen sonra, TV programlarının çok azının renkli yapılacağı bir gerçektir. O zaman yüksek fiyat ödeyerek renkli TV alıcılarını satın alanların, renksiz programları izleyebilmek üzere evlerinde bir de siyah-beyaz TV alıcısı bulundurması mı gerekecekti? Bu da ekonomik bakımdan geçerli bir yol olamazdı. O halde öyle bir yol geliştirilmeliydi ki TV yayımı renkli olarak yapıldığı zaman, renksiz TV alıcılarından siyah-beyaz olarak izlenebiliyordu. Öte yanda renksiz yayım yapıldığı zaman da bu TV yayımı, renkli TV alıcılarından da siyah-beyaz olarak görüntü verebiliyordu.

İşte eğer bir ülkenin ekonomisini ilgilendiren bu iki husus çok önceden gerçekleştirilebilseydi, renkli televizyonun 1940'larda başlaması bile sağlanabilirdi. Fakat bu ince hesabı, geri-bıraktırılmış ülkelerde bilinen nedenlerden ötürü yapmaya olanak yoktur. Bütün geri bıraktırılmış ülkelere inceleyince, önce siyah-be-

yaz TV konusunda bir çekingenliğin varlığını görürsünüz. Kimi "TV ne işe yarayacaktır?", kimi de "televizyonu eğitimde kullanacağız" der ve en sonunda bu yayım organı hiç bir plana ya da görüşe dayanmadan birdenbire yayıma başlayıverir.

Çünkü ya bir "dost ülke" ya da bir şirket "Önce TV elemanı yetiştirmek için bir stüdyo kurulum" ya da "küçük bir istasyonla deneme yayımları yapın diye "teknik yardım" da bulunmuştur. Hiç kimsenin aklına, o ülkede aynı zamanda da TV alıcılarını yapmak üzere yerli bir endüstrinin kurulması gelmez. Gelse bile, böyle bir endüstrinin kurulmasına dış güçler içteki iş sahipleriyle anlaşarak izin vermezler. Gerçekte de TV tesislerini kurmak üzere sözde yardım yapan dost (!) ülkenin amacı küçük bir yayım kaynağı ile o geri bıraktırılmış ülkedeki televizyon çekingenliğini dağıtmak ve "deneme yayımı" adı ile yapılan TV yayımları sayesinde televizyona olan ilgiyi pekiştirmektir. Bu ilgi bir kez bu şekilde oluşturulduktan sonra artık o ülkenin eğitimcileri, politikacıları, basını ve hiç bir şeyden haberi olmayan halkı "TV biran önce genişlesin" diye elinden geleni yapacaktır. Sonunda da yeni kurulan televizyon eğitimde hiç rol oynamadığı görülür.

Üstelik söz konusu geri bıraktırılmış ülkede -genellikle olageldiği gibi- faşist yönetimler siyasi iktidarı alırsa, televizyon şebekesinin politik amaçlarla birdenbire genişletileceği de kesindir. Bir çok güneydoğu Asya ülkesinde TV şebekeleri böyle genişlemiştir. İktidarlar ülkenin yıkılma tehlikesi içinde olduğunu ileriye sürerek geniş bir TV şebekesi kurarlar, böylece halkın büyük çoğunluğunu etkileri ve denetimleri altında tutacaklarına inanmışlardır. Programlar da, elbette, oyaltıcı ve uyuşturucu olmaktan öteye gidemez.

YAN ALANLAR

Daha sonra sırada birtakım yan alanların genişlemesi vardır. Bundan da hem içteki, hem de dıştaki şirketler yararlanır. Bu alanları şöyle sıralayabiliriz: Montaj sanayii kapasitesi içinde alıcı yapımı, an-

SİMDİ DE SIRA RENKLİSİNDE'

Aşağıdaki ilgi çekici haber "Electronics" dergisinin 12 Nisan 1973 tarihli sayısından alınmıştır :

"AEG-Telefunken firmasının geliştirdiği renkli televizyon sistemi olan PAL sistemi arap ülkelerine hakim olmağa başlamıştır: Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve Bahreyn Adaları resmen Alman sistemini kabul etmişlerdir. Beşinci devlet olarak Ürdün'ün de PAL sistemini kabul edeceği ve renkli olarak deneme yayınlarına 1973'ün ikinci yarısında başlayacağı tahmin edilmektedir.

Frankfurt'taki ABG-Telefunken yetkilileri İran ve Türkiye'nin de PAL sistemini kabul edeceğini, Ankara'daki hükümet bürhanının sona ermesinden sonra Türkiye'nin bu konuda bir karara varmasını beklediklerini belirtmişlerdir. Yukarıda belirtilen dört körfez ülkesi ile birlikte kesinlikle PAL hegemonyası altına giren ülkelerin sayısı 27'ye çıkmıştır. Bunlardan 15'i halen renkli TV yayını yapmaktadır. PAL'e rakip sistemler Fransızların SECAM ve Amerikalıların NTSC sistemleridir".

Bir süreden beri TRT içinde renkli televizyonun Türkiye'ye gelmekte olduğu ve bu konudaki görüşmelerin çok gizli tutulduğu yolunda çıkan yoğun söylentilerin aslı böylelikle açıklık kazanmış olmaktadır.

(Elektrik Mühendisliği, Haziran 1973, s. 319)

ten gerekmeyen ya da ortak anten kurulması gereken yerlere çok sayıda anten kurulmasıyla halkı fazla harcamaya yöneltmek, alıcıların büyük masraflarla onarımı, reklamcılık, TV için programcı ve teknik eleman yetiştirilmesi, TV alıcılarını onaracak eleman yetiştirilmesi, özellikle

yayımın başlangıcında ülke içinde yeteri sayıda alıcı bulunmadığı için alıcı kaçaklığı, alıcı ile ilgili eşya yapımı (möble, siyah-beyaz görüntüyü büyütme ve renklendirme için ekranın önüne konulan saydam levha vb.), sinema-tiyatro-basın gibi alanların TV yayımları ile etkilenerek yeni yollara başvurulması, TV aygıtından diğer alanlarda (bankacılık, güvenlik kuvvetleri, trafik vb.) da yararlanılması.

Bütün bu yan alanları bir sömürü düzeni içinde görülen kişisel çıkarların kaynağı olarak kabul etmemek gerekir. Ne var ki siyah-beyaz televizyonun yayımı, ekonomi içindeki yeri ayrıntıları ile incelemeyen başlayınca, gerek televizyonun kendisi, gerekse onun oluşturduğu yan alanlar sömürüye yol açmaktan başka bir işe yaramıyorlar. Bir de renkli televizyonun amaçları, kuruluş planları ve ekonomi içindeki yeri saptanmadan geri bırakılmış ülkelere götürüldüğü düşünülürse, masrafları siyah-beyaz televizyondan çok daha fazla olan bu yenilik sayesinde sömürü düzeninin çalışmalarına çok daha uygun bir ortam yaratılacağı kendiliğinden anlaşılır.

SECAM ve PAL

Nitekim Avrupa, ilk geçerli renkli TV sistemini geliştiren Amerika Birleşik Devletleri'nin etkisi altında kalmamak ve renkli TV alanında ekonomi açısından NTSC sisteminin tutsağı olmamak için kendi sistemini geliştirmeye çalışmıştır. 1958'de Fransa'da Henri de France adlı bir mühendis SECAM (Sequentiel couleur a memoire) denilen renkli TV ile ilgili bir yeni sistemin ilk önerilerini yayınladı. Daha sonra bu sistem geliştirildi ve başta Fransa olmak üzere Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler tarafından kullanılmaya başlandı.

Fakat Avrupa ülkeleri yalnız SECAM'a da bağlı kalmak istemediler. 1963'de Batı Almanya'da Telefunken şirketinden Dr. VJ.Bruch, PAL (Phüse Alternation Line) adlı bir başka renkli TV sistemini geliştirdi. Böylece dünyada renkli TV alanında kullanılabilecek geçerli sistem sayısı üçe yükseldi.

NİÇİN RENKLİ TV ?

Geri bırakılmış her ülkenin yanıtını en ayrıntılı bir biçimde vermesi gereken soru budur. Her şeyden önce renkli sistem televizyonlarına yeni pazarlar arayan yabancı kuruluşların etkisi altında kalmak gerekiyor. Sonra da sırasıyla şu soruları yanıtlamak şart: Bir ülkede siyah-beyaz TV ile yapamadığımız, elde edemediğimiz neyi renkli TV ile sağlamak istiyoruz? Niçin renkli TV ile ilgili bir gereksinme yaratılıyor? Renkli televizyona niçin bir gereksinme duyuyoruz? Renkli televizyonu Ülkeye getirmek isteyenler yalnızca yabancı şirketler mi? Yoksa siyasal güçler de renkli televizyonu getirerek halkın gözünü mü boyamak istiyorlar? Renkli televizyonun üstünlüklerinden yararlanarak, TV ile halen yapılmakta olan eğitim daha üstün bir düzeye mi çıkarılmak istenmektedir?

Üstelik bu soruların yanıtlarını bilimsel açıdan verebilmek de en baştaki koşullar arasında, tşin eğitim yanını ele alalım. Renkli televizyonun siyah-beyaz televizyona kıyasla büyük bir üstünlük taşımadığını, hatta yerine göre daha etkisiz olduğunu belirlen araştırılmalara İngiltere'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde rastlıyoruz. Çünkü küçük ekrandaki renk çocukların ve büyüklerin akıllarından daha çok duygularına eriştiği için, onların öğrenme gücünü azaltmaktadır. Kaldı ki istet eğitim için olsun, ister genel yayım için, renkli TV program yapımınr. inceliklerini de TV yapımcılarının kesinlikle bilmeleri gerekmektedir. Renkli TV yapımı ise, siyah-beyazdan iki kat daha masraflıdır. Siyah-beyaz TV yapımcılığını elemanlarına doğru dürüst öğretememiş bir ülke, acaba renkli TV konusunda programcılarını ve teknik

elemanlarını yeterince nasıl eğitebilecektir?

Görülüyor ki renkli TV konusunda yanıtını aradığımız her soru, bir başka soruya yol açıyor. İşte bu nedenle konunun çok önceden, son derece ayrıntılı ve bilimsel yollarla araştırılması gereklidir. Bu arada renkli televizyonun eğitim alanında kullanılışı ile ilgili bir noktaya daha değinmeden geçmeyelim. Tıp, kimya ve coğrafya gibi konuların öğretiminde renkli televizyonun çok üstünlüğü olduğu kabul edilebilir. Fakat ustaca hazırlanan siyah-beyaz TV programları ile de aynı konularda başarılı sonuçların alındığını yine yabancı ülkelerdeki araştırmalardan öğreniyoruz. Ne var ki renkli televizyonun bazı konularda gerçeğe en yakın görüntüleri verdiğini de yadsıyamayız.

YAPILMASI GEREKEN

Acaba tek bu noktadan hareket ederek geri bırakılmış bir ülkeye renkli televizyonun getirilmesi için ısrar edilebilir mi? Eğer bu soruya "evet" diye verilecek bir yanıtın kaçınılmamacaksa, renkli televizyonu planlamaktan sorumlu olan kuruluşların yukarıda sıraladığımız araştırmaları yaptıktan sonra şu noktalarda da aynı anda ve birbirine uyumlu olarak planları hazırlamaları ve yine şu soruların yanıtlarını bilimsel yollarla bulmaları gerekmektedir:

1. Renkli TV yayımından çok önce Türkiye'de siyah-beyaz ve renkli TV alıcıları ile ilgili endüstrinin kurulmasının ve her iki tip alıcının mümkün olabilecek en ucuz fiyatla halka satılmasının sağlanması.
2. Aynı şekilde, gerek siyah-beyaz TV, gerekse renkli TV ile ilgili alıcı bakımı, onarımı ve diğer yan alanların önceden planlanması ve düzenlenmesi.
3. Siyah-beyaz TV ile yayım yapılan bir ülkede, renkli TV yayımına geçiş için kesinlikle bir plan uygulanmalıdır. Çünkü gerek renkli TV kuruluş masrafları, gerekse renkli TV için program yapım masrafları, siyah-beyaz televizyona oranla birdenbire ve pek çok artacaktır.

Siyah-beyazdan renkli televizyona geçiş kaç yılı alacaktır? Her yıl hangi aşamada ne gibi değişiklikler yapılmalıdır? Yoksa bu geçiş birdenbire mi gerçekleştirilmelidir? Bu geçiş ülkeye kaç malolacaktır? Renkli program yapım elemanları ve teknik elemanlar nerede ve nasıl yetiştirilecektir? Renkli TV başladıktan sonra, siyah-beyaz TV yayımında kullanılan aygıtlar ne olacaktır? Doğal olarak en önemli sorunlardan biri de alınacak renkli TV sistemidir. Bu konuda, yalnızca Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Avrupa Radyo-TV Yayım Birliğinin (EBU) bu konuda hazırladığı raporun kısa bir özetiyle yetiniyoruz:

"Genel olarak NTSC'nin diğer iki sisteme oranla sahip olduğu üstünlük şudur: NTSC sistemi ile yayımlanan renkli programların siyah-beyaz TV alıcılarında renksiz olarak görünmeleri ve siyah-beyaz TV programlarının da NTSC sistemine uygun olarak çalışan renkli TV alıcıları tarafından yine siyah-beyaz olarak alınması, diğer iki sisteme kıyasla daha büyük üstünlükler taşımaktadır. Bu konuda PAL ve SECAM sistemleri arasında büyük farklılıklar yoktur.

Renkli resim nitelikleri teknik bakımdan NTSC ile PAL sistemlerinde hemen hemen aynıdır. Ker iki sistem, bu bakımdan, SECAM'a kıyasla küçük de olsa bazı üstünlükler taşır.

NTSC sistemine uygun renkli TV alıcıları diğer sistemlere göre daha ucuz kabul edilmektedir."

Uç sistemden birini seçmek durumunda olan geri bırakılmış ülkelerin elbette yalnız EBU raporuna ya da diğer yabancı kuruluşların raporlarına güvenmemeleri ve kendi koşullarını göz önünde bulundurarak konuyu ekonomik, teknik, sosyal ve siyasal bakımlardan değerlendirdikten sonra bir karara varmaları en olumlu yollardan biridir.

SONUÇ

Renkli TV konusunda kısa da olsa bu şekilde durmamızın ve çeşitli endişelerimizi belirtmemizin elbette bir nedeni var. Kasım 1974'de PAL sisteminin yaratıcısı Walter Bruch TRT'nin davetlisi olarak An-

RENKLİ TELEVİZYON GÖSTERİSİ

PAL Renkli Televizyon Sisteminin "mucidi" Profesör Walter Bruch 19 Kasım 1974 salı günü Ankara Radyosunun Refik Ahmet Sevengil Stüdyosunda PAL sistemini bazı seçme davetlilere tanıttı.

Profesör, 60-65 yaşlarında, şişmanca, uzun boylu sevimli bir mucit emeklisi. Geliştirdiği sistemin sahibi AEG-Telefunken firması kendisini epeyce zengin etmiş de benzer. Ama gene de profesör kendine emekliliği yediremiyor olmalı.

Stüdyo, gösteri amacıyla profesörün beraberinde getirdiği 8-10 tane renkli televizyon alıcısı ve bu alıcılarda istenen görüntülerin elde edilmesini sağlamak için gerekli diğer elektronik gereçlerle donatılmıştı.

Mucitin, araç ve gereçlerinin arasında bir arslan terbiyecisi edasıyla alışı, ağır ve hakim adımlarla dolaşması davetlilerin izleyeceği oyunun ilk defa sahneye konmadığının kanıtıydı. PAL Sirki Basra Körfezi şeyhliklerinden sonra şimdi de çadırını Ankara Radyosunun Refik Ahmet Sevengil Stüdyosuna kurmuştu, tetelik TRT Genel Müdürü İsmail Gan'in davetlisi olarak.

Mucit Profesörü bir arslan terbiyecisine benzetmek yanlış olmasa da eksik olabilir. Çünkü gösterinin amacı yalnızca bazı becerileri peşpeşe davetlilere gösterip onların hayranlıklarını ve de alkışlarını toplamak değildi. Bunun arkasında bir de ticaret söz konusuydu. Mucit Profesör Bruch, Kadıköy vapurlarında Pal traş bıçağı satan işportacı edasıyla TRT'ye ve de seçme davetlilere PAL renkli televizyonunu satıyordu.

Gösteri, Profesörün, renkli televizyon sistemlerinin ana ilkelerini arlatmasıyla başladı. Daha sonra Profesör, 1950'lerde Amerikan teknolojisinin harikası diye tanıtılan NTSC sisteminin neden pek o kadar harika bir şey olmadığı üzerinde durdu. Bundan sonra da PAL sisteminin NTSC'ye oranla üstün yanlarını anlattı ve bu üstünlükleri renkli televizyon ekranlarını büyük bir hayranlıkla seyreden seçme davetlilere türlü çeşit cambazlıklarla kabul ettirdi.

2 saat kadar süren gösteri, Monte Carlo'dan yayınlanmış ve mucit profesörün iki eliyle havaya kaldırarak davetlilere gösterdiği Telefunken marka video kayıt cihazı aracılığı ile Hannover'de banda alınmış birkaç renkli programın ekranlara yansıtılması ile bitti. Bantları gösterilen bu programların seçiminde teknik niteliklerinin iyi olması yanında içeriklerinin de "oriental kafalı" erkeklerin içlerini gıcıklayıcı olmasına özen gösterilmişti.

kara'ya gelmiş ve Ankara Radyosunda düzenlenen bir toplantıda renkli televizyonla ilgili bir gösteri düzenlemiştir. Daha önceleri de Türkiye'de TV ile ilgili bu gibi davetlere ve gösterilere tanıklık etmiş bazı kimselerin gözünden kaçmayan gerçek şudur: Bütün geri bırakılmış ülkelerde pek çok yeniliklere olduğu gibi teknolojik gelişmeler de bu şekilde yeni pazarlar bulunmaktadır. Önce işin parlak ve şık gösterileri yapılmakta, işin gerisi bundan sonra o ülkedeki kamuoyunun oluşturulmasına bırakılmaktadır. Kamuoyu yerli

güçlerin de etkisiyle bir kez oluşturulduktan sonra, bu gibi oyuncak olmaya yatkın gelişmeler ülkenin ekonomik çıkarlarına aykırı düşen koşullar altında, hemen hemen zorla kabul edilmekte ve yurt dışına bağımlı bir durum yaratılmaktadır, işte Türkiye'de televizyon da aynı yolunu almaktadır. Bugün sadece bir olasılık olarak karşımıza çıkan böyle bir durumun gerçekleşmesini önlemek için şimdiden çalışmaya başlamalıyız. Renkli televizyonun Türkiye'ye gelişi daha uzun yılları alacak olsa bile...